

ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ МІЖНАРОДНИХ ОПЕРАЦІЙ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Багрій К.Л.,

старший викладач кафедри обліку і аудиту

Чернівецький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного

університету

E-mail: konon5@mail.ru

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУР АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЦЕСУ ПОСТАЧАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ ЗАПАСІВ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

На сьогодні у період економічної кризи, спаду виробництва та формування інноваційної економіки, необхідною умовою організації виробництва на підприємстві є процеси матеріального забезпечення виробництва сировиною, матеріалами, паливом, енергією, напівфабрикатами та ін. Питання щодо забезпечення суб'єкта господарювання матеріальними запасами – одне з найважливіших питань менеджменту підприємства і потребує ретельного вивчення. Закупівля матеріально-технічних ресурсів і послуг становить значну частку витрат будь-якої компанії – залежно від виду її діяльності від 20 до 50% усіх операційних витрат. Таким чином, оптимізуючи постачальницьку діяльність, можна помітно поліпшити фінансово-економічні показники та результати діяльності суб'єкта господарювання.

Вдосконалення системи матеріального забезпечення виробництва на підприємстві є актуальною проблемою, адже саме від ефективності діяльності відділу постачання, який є первинною ланкою в системі «постачання – виробництво - збут», залежить ефективність процесу виробництва продукції, а отже, й ефективність діяльності всього підприємства в умовах глобалізації.

Сутність управління запасами матеріально-технічних ресурсів промислового підприємства полягає у здійсненні постійного контролю за станом запасів і прийнятті рішень, спрямованих на економію часу і засобів за рахунок мінімізації витрат на утримання запасів, необхідних для своєчасного виконання виробничої програми. Інтервали поставок матеріалів на підприємства та інтервали їхнього використання, за деякими винятками, не збігаються: багато з них поступають у виробництво безперервно, тобто щоденно. Через це у підприємства виникає потреба створювати певні запаси матеріально-технічних ресурсів.

Для того, щоб аналізувати ефективність процесу постачання матеріальних запасів необхідно вивчити порядок розрахунку й обґрунтованість договорів про поставку матеріальних запасів, умови поставок. Матеріальні запаси

розглядають як частину матеріальних ресурсів, що не вступили у виробничий процес, але їх наявність на підприємстві в заданих розмірах є об'єктивною умовою ритмічної роботи.

Аналіз термінів та обсягів поставок матеріальних запасів за укладеними договорами пов'язаний з перевіркою запасів відповідних матеріалів на складі. Наявні запаси мають задовольняти потребу підприємства в матеріалах на період інтервалів між поставками. Визначають також інтервали між фактичним надходженням матеріалів на склад й інтервали поставок за договорами з постачальниками.

Завезення матеріалів з боку визначають як різницю загальної потреби і внутрішніх ресурсів. При аналізі зіставляють зростання виробництва окремих видів продукції і фактичні матеріальні запаси, зростання абсолютних запасів і збільшення їх потреби на добу. Потім встановлюють, яка склалась кон'юнктура на товарно-сировинній біржі і які можливості придбання додаткової кількості матеріалів. У процесі аналізу визначають час простою через несвоєчасні, неповні чи неякісні поставки, встановлюють, які заходи були проведені для виконання поставок.

Регулювання запасів може здійснюватися за системами «максимум-мінімум», «стандартних партій», «стандартних інтервалів» тощо [1, с.256]. У світі найбільш відома система «максимум-мінімум», згідно з якою запаси поповнюються до рівня не нижчого за їхню мінімальну величину, а після надходження чергової партії не бувають більшими за встановлену максимальну кількість. Для забезпечення цих умов, замовлення на чергову поставку матеріалів, видається за такої величини поточного запасу, якої вистачить для роботи аж поки замовлений матеріал надійде. Ця величина запасу називається «точкою замовлення».

У системі «стандартних партій» постійно контролюють рівень запасів. Коли кількість знижується до певного рівня (точки замовлення), видається чергове замовлення на поповнення запасів при чому замовляється завжди одна й та сама кількість. Фіксованими величинами в цій системі є рівень, за якого повторюється замовлення тобто – точка замовлення та обсяг замовлення.

У системі «стандартних інтервалів» замовлення на поповнення запасів розміщуються з заданою періодичністю, наприклад, раз на два тижні. Обсяг, що замовляється, щоразу інший і залежить від залишку, який лишається на складі. Фіксованими величинами у цій системі є інтервал замовлення та максимальний рівень запасу на складі.

Між величиною партії сировини (матеріалів, напівфабрикатів), що закупаються і величиною виробничого запасу існує певна залежність. Можна закупити велику партію сировини, що вистачить на цілий рік для безперервного виробничого процесу, а можна зробити, наприклад, лише дві закупки на рік і тоді запасів матеріально-технічних ресурсів вистачить лише на півроку. Тобто підприємство стає перед дилемою: чи робити закупки частіше, зменшуючи при цьому величину самої закупки, чи робити закупки рідше, збільшуючи при цьому їхню величину. Цю дилему більш детально формулюють за допомогою,

так званих, двох умов оптимального постачання.

Згідно першої умови оптимального постачання чим більшою є партія сировини, що закуповується, тим більшою є величина середньорічного запасу і величина витрат по складуванню (виплата відсотків за кредит, втрати при транспортуванні і зберіганні, орендна плата за складські приміщення тощо).

Якщо не враховувати витрат на розміщення замовлення, на постачання і на доставку закупленої партії, то підприємству вигідніше вести постачання більш дрібними партіями, щоби мінімізувати витрати по складуванню [2, с.117].

Згідно другої умови оптимального постачання на практиці підприємство майже завжди несе витрати, що пов'язані з розміщенням замовлення, прийманням закупівельних товарів, контролем за проходженням рахунків тощо. Сума таких витрат по обслуговуванню закупок в розрахунку на одну партію, як правило, буває приблизно однаковою, що спонукає підприємство до закупівлі більш крупних партій.

Виходячи з вищенаведених умов постачання можна зробити висновок, що для того, щоб знайти оптимальну величину постачання матеріальних запасів, необхідно визначити таку величину закупівельної партії, і тим самим визначити кількість закупівельних у даний період часу партій, при яких сума витрат по складуванню і обслуговуванню закупок була би мінімальною.

Література

1. Василенко В. О. Виробничий (операційний) менеджмент : [підручник] / В. О. Василенко, Т. І. Ткаченко. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 532 с.
2. Іващенко В. І. Економічний аналіз господарської діяльності : [навчальний посібник] / В. І. Іващенко, М. А. Болюх. – К. : ЗАТ «Нічлава», 2001. – 204 с.

Бас Н.С., Білюк Н.Ю., студентки
спеціальності «Міжнародна економіка»
Науковий керівник: Карабаза І.А., к.е.н., доцент
Криворізький економічний інститут
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
E-mail: bilyuck@yandex.ru
natabasik@mail.ru

ПОРІВНЯННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ В УКРАЇНІ ТА В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Проблемі обліку виробничих запасів приділяється значна увага, оскільки від організації їх обліку залежить розвиток як підприємства, так і економіки країни в цілому. Запаси є найбільш значною частиною активів підприємства. Вони займають домінуючу позицію у структурі витрат підприємств різних сфер